

“Veel mensen weten nog altijd niet wat het woord *brus* betekent”

Lien Damiaens en Karen Smeets over de brussenwerking van Wegwijs

“Het doet brussen deugd dat er een woord bestaat voor hun unieke situatie.”

Veel mensen weten nog altijd niet wat het woord ‘brus’ betekent. Maar voor brussen zelf is het cruciaal dat er taal bestaat voor hun plek binnen het gezin. **Karen Smeets** en **Lien Damiaens**, thuisbegeleiders bij Wegwijs, organiseren al jaren bijeenkomsten voor broers en zussen van kinderen met een beperking, chronische ziekte of ontwikkelingsstoornis. “Ook zij verdienen aandacht en zorg.”

“De kinderen en jongeren die deelnemen aan onze brussenbijeenkomsten vinden het in het begin wat ongemakkelijk om over zichzelf te praten, want dat zijn ze niet gewoon. En toch is net dat ons doel”, vertelt **Lien**. “Wij willen ruimte geven aan hun ervaring, want opgroeien in een zorggezin is niet evident. Brussen leren al vroeg dat hun broer of zus meer aandacht nodig heeft, waardoor zij vaak een stapje terugzetten. Bij ons mag het wél over hen gaan. Wat vinden ze moeilijk? Waar botsen ze op? Door hun verhalen te delen met lotgenoten merken ze dat ze niet alleen zijn.”

Nood aan erkenning

Elke nieuwe groep komt twee keer samen. “In de eerste workshop zoomen we in op wat brus zijn eigenlijk betekent,” vertelt Lien. “Veel kinderen kennen het woord niet, maar het doet hen zichtbaar deugd dat er een term bestaat die hun situatie benoemt. We bekijken ook in welk brussenprofiel ze zichzelf herkennen. Zijn ze de zorgende brus die zich wegcijfert? De perfecte brus die overal in uitblinkt? Of de afwezige brus die zichzelf onzichtbaar maakt? In de tweede workshop leggen we de nadruk op hun krachten, want die zijn er zeker.”

“Het brussenthema is al jaren een kernonderdeel van onze thuisbegeleiding”, legt **Karen** uit. “Als wij een gezin ondersteunen omwille van een kind met een zorgnood dan hebben we ook aandacht voor de andere gezinsleden. In eerste instantie zijn dat de ouders die vaak onder de indruk zijn van de prille diagnose van hun zoon of dochter. Wij bieden praktische ondersteuning, wijzen hen de weg in het labyrint aan overheidsinstanties en hulporganisaties, helpen met een stukje verwerking van hun nieuwe onverwachte realiteit.”

“Maar we staan evenzeer stil bij de andere kinderen in het gezin want hun leven verloopt niet zoals dat van leeftijdsgenoten. We merken dat zij gemakkelijk verdwijnen naar de achtergrond, want het dagelijkse leven met een zorgenkind is voor ouders vaak slopend. Tegelijk is een broer-zusrelatie de langstdurende relatie binnen een gezin. Die moeten we dus koesteren.”

Karen Smeets

Het belang van grenzen

“Daarom is het zo belangrijk om van in het begin te praten over die bijzondere gezinssituatie, ieder vanuit zijn eigen ervaring. Om samen te zorgen voor, maar ook elk apart grenzen te stellen wanneer dat nodig is. Dat laatste benoemen we expliciet: je mag het lastig vinden om een broer of zus met extra zorgnoden te hebben. Dat hardop zeggen betekent niet dat je hen minder graag ziet.”

Als de aandacht in een gezin ongelijk verdeeld is, dan ontstaat er ergens een tekort, waarschuwt **Karen**. “Als niemand jou ooit geleerd heeft hoe belangrijk het is je eigen grenzen te stellen, dan kan dat later een kwetsbaarheid worden in je volwassen leven. Daarom ligt bij ons de focus heel bewust op de brus zelf. De kinderen mogen zeggen wat ze vervelend of storend vinden. Als je broer een woedeaanval krijgt tijdens het spelen en jouw lievelingsbarbie stuk maakt, dan mag je daar boos en verdrietig om zijn. We moeten die kant van brus zijn durven benoemen zodat het voor brussen veilig wordt om erover te praten. Tegelijk leert opgroeien met een speciale broer of zus je ook waardevolle dingen. Beide kanten verdienen aandacht.”

Meer aandacht dan vroeger

Lien merkt dat ouders vandaag bewuster omgaan met de noden van brussen : “Toen ik hier tien jaar geleden begon, stuurden ouders hun kinderen naar onze brussenwerking om hen beter te leren omgaan met broer of zus. ‘Leer ze maar wat het is, dan hebben ze meer begrip.’ Nu beseffen ouders dat er meer nodig is. Wij helpen hen met het vinden van een nieuwe balans in het gezin.”

“Tijdens onze workshops zien we telkens weer een prachtige dynamiek ontstaan tussen de aanwezige kinderen en jongeren. Ze herkennen zichzelf in mekaars ervaringen en begrijpen perfect wat er speelt. En het stopt niet na de tweede bijeenkomst. Sommige kinderen wisselen telefoonnummers uit en houden contact. Ook de betrokken ouders verbreden op die manier hun netwerk en vinden steun bij mekaar. De meerwaarde daarvan kan je moeilijk overschatten.”

Wil je graag meer te weten komen over dit initiatief van Wegwijs? Dan kan je mailen naar Karen en Lien op brussenwerking.wegwijs@stijn.be.